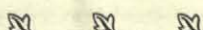

Daar werd van alles uitgebroed, o.a. ook de Nederlandsche Ornithologische Vereeniging. Van deze Vereeniging en ook van de later gevormde Club van Nederlandsche Vogelkundigen was Steenhuizen een der hechtste steunpilaren. Jammer genoeg heeft hij weinig of niet „geschreven” want hij wist van de Nederlandsche vogels en hun leven meer dan wij allemaal samen. Hij werkte voor het Museum, maar de vrije natuur was zijn liefste verblijf. Hij was al donateur van de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten nog vóór de stichting.

En nu is hij heengegaan. Zijn voortreffelijk werk in het Amsterdamsch Zoologisch Museum zal nog lang in stand blijven. Zijn invloed op de ontwikkeling van de Nederlandsche Ornithologie zal altijd dankbaar worden erkend en ik, een der zeer weinige overlevenden van den vriendenkring van 1895 mag hem hier prijzen als voortreffelijk mensch, onovertroffen, veelzijdig en onvermoeid werker, fijn artiest en trouwen vriend.

JAC. P. THIJSSSE.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Vleermuizen. Op 22 September 1940 ontving ik een geringde Rosse Vleermuis (*Nyctalus noctula*), welke men in een woning in Haarlem Oost had bemachtigd. Het bleek een wijfje te zijn, dat op 21 Juli 1938 in een kraamkamer in de Haarlemmerhout door L. Bels geringd was. Het diertje heeft dus drie jaar op dezelfde plaats doorgebracht.

Midden October 1940 werd in een braakbal van een Slechtvalk, welke elken winter op den watertoren te Heemstede zijn post betreft, een deel van een vleermuisvleugel met een ring gevonden. Blijkens mededeeling van den heer L. Bels, werd deze vleermuis (eveneens een Rosse Vleermuis) op 19 September als adult mannetje door hem geringd in de Haarlemmerhout.

In de lange tabel van Uttendörfer in „Die Ernährung der Deutschen Raubvögel und Eulen” worden geen vleermuizen genoemd. Door dit geval van den Slechtvalk van de Heemsteedsche Watertoren wordt nu voor de eerste maal geconstateerd, dat Slechtvalken soms ook vleermuizen slaan.

Heel lang geleden zag ik eens hoe een kerkuil een vleermuis ving. Dat gebeurde onder Overveen op een mooie Septemberavond. De schemering was al ingetreden en tal van vleermuizen zwierden door de lucht. Plotseling zag ik hoe een kerkuil verscheen en een vleermuis achterna ging. Juist toen de vleermuis in een dichte klimopbegroeiing van een villa zou verdwijnen, werd zij door de kerkuil gegrepen.

Nog iets over de snelheid, welke een vliegende vleermuis kan bereiken. Op een avond in Juli reed ik op den motor van Haarlem naar Amsterdam. Boven de Amsterdamsche vaart vlogen verschillende vleermuizen, waarschijnlijk Rosse Vleermuizen. Een ervan kon ik van Halfweg tot aan Sloterdijk volgen, terwijl zij daarbij steeds boven het water van de vaart bleef vliegen en vrijwel in een rechte lijn. De gemiddelde snelheid, welke ik door middel van mijn speedo-meter kon vaststellen, bedroeg bijna 35 k.m. per uur.

JAN P. STRIJOS.

Vogelervaringen in Nijmegen. Meermalen heb ik opgemerkt, hoe verschillende vogelsoorten, waarvan men dit niet verwachten zou, vechtpartijen hielden. Zo zag ik een Roek op een Reiger afschieten, die heel laag over een rietland zeilde; de Roek deed vanuit de hoogte een aanval, tot de Reiger in het riet neerstreek onder luid gekrijs.

Ik woon in een beukenlaan, dus in een Vinkenoord. In de broedtijd zag ik verscheidene malen hoe Vlaamse Gaaien verjaagd werden uit de bomen door die kleine moedige Vinkjes; één viel een Gaai onder het vliegen zó aan, dat ik de vleugelpennen hoorde knappen!

Ten laatste nog een vechtpartij, schijnbaar om niets, tussen een Witte Kwikstaart en een Spreeuw. Enkele seconden lang vlogen zij onder vreselijk misbaar elkaar „in de veren”.

Een ander tafereeltje: waakzaamheid.

Al een tijd lang had ik op een twintig meter afstand midden op een landwegje een Klauwierenfamilie staan bekijken; pa, ma en twee of drie jongen, die werden gevoerd en hierbij al even aanstellerig deden als we dat gewend zijn van Huismussen. Plotseling liet het mannetje een schor

geluid horen, waarop alles doodstil de bramenbosjes inschoot. Hadden ze mij nu pas ontdekt? Maar nee; daar kwamen twee eksters aan. En toen ik goed rondkeek, zag ik dat de Klauwierman nog boven op een struik zat; waakzaam gluurde hij rond en aldoor sloeg hij alarm. Pas toen de eksters geheel uit het gezicht waren verdwenen, maakte hij zijn gewone „tjèk” geluid waarop de hele familie weer tevoorschijn kwam en doorging, alsof er niets gebeurd was.

Dat bewijst dus wel, hoe de vader zich hier verantwoordelijk voelt voor het hele gezin!
Nijmegen. A. W.

Kraanvogels in de Wieringermeer. Sinds de Meimaand zwerven hier in den Wieringermeer polder steeds een paar Kraanvogels (Kroonkraan) telkens weer ziet men ze bij de Riet Tochten (ondiepe kanalen). Eind Augustus zag ik ze nog in Sectie 7, dit is hun geliefkoosd verblijf.

Zouden ze uit een vogelpark ontsnapt zijn?
Middenmeer, 4 Sept. '40.

H. J. GEURKINK.

Wouw. Het lijkt me de moeite waard, U te berichten dat ik Vrijdag 6 September in de Meeuwenkolonie te Wassenaar een wouw heb waargenomen. Hij kwam uit Noordelijke richting zwevend en schroevend over de duinen heenzetten en ik kon hem een tijdlang door de kijker volgen. De duidelijk gevorkte staart, alsook de witte kop en dito vlekken aan de onderkant van de vleugels met het donkere buizerdschild waren goed te zien. Boven op de vleugels vertoonde hij lichtere en donkerdere grijze partijen. Grootte was ongeveer als buizerd, eerder iets forscher en relatief slanker. Ten overvloed heb ik thuis mijn indrukken met verschillende beschrijvingen vergeleken o.a. Brehm en L. Tinbergen.

Wassenaar.

H. P. DOOREMANS.

Zeldzame broeders. Twee jaar geleden schreef ik U over het waarschijnlijk broeden van de Grote Zaagbek in de omgeving van Arnhem. U heeft toen dat schrijven opgenomen in „De Levende Natuur” en mij verzocht het volgend jaar goed op te letten, maar ondanks mijn speuren, liet de grote zager zich dat jaar niet zien.

Dit jaar kon ik in het begin niet waarnemen door de oorlogstoestanden. Nadien echter heb ik succes gehad, midden Juli n.l. trof ik op de Rijn ten Oosten van Arnhem een ♂, een ♀ en 3 jonge grote zagers aan. Ik heb mijn waarneming gecontroleerd in diverse bekende vogelboeken en kwam tot het zelfde resultaat, een vergissing is uitgesloten.

De vogels waren weinig schuw, waarschijnlijk tijdens de vorstperiode aan de mensen gewoon geraakt, ik kon ze tot op ± 20 m naderen met mijn kano.

Dit jaar zag ik bovendien, op een kanotocht, nog een ♂ grote zaagbek, die zich op de IJssel in de buurt van het Twente-Rijn kanaal ophield. Verder trof ik op de Regge bij Ommen een ♂ Brilduiker aan in gezelschap van een ♀ Zomertaling met 4 jongen, of deze kruising mogelijk is, weet ik niet. Het kan natuurlijk toevallig zijn geweest, dat deze beide vogels zich in elkaars nabijheid bevonden. Ik had geen tijd voor een verdere waarneming.

In Ommen sprak ik een zeer enthousiast vogelwaarnemer, die mij vertelde, dat hij dit voorjaar op het terrein van P. I. A. te Ommen een Nonnetje had zien rondzwemmen met 6 jongen. Hij had zijn waarneming in een vogelboekje vergeleken en was tot het resultaat gekomen, dat het inderdaad het Nonnetje was. Ik ben tot mijn spijt zelf niet in de gelegenheid geweest ook dit bijzondere broedgeval waar te nemen.

Een paar jaar geleden is mij ter ore gekomen dat in Januari 1933 een kruisbek, met succes, 4 jongen heeft groot gebracht op „Huize Middenbos” te 't Joppe bij Gersel (Gld.).
Arnhem.

TH. A. RENNSSEN.

Dat Nonnetje vertrouw ik niet heelemaal. Maar je kunt nooit weten. Er broeden er in het gebied van de delta's van Wolga en Donau en wel aan zoetwater-stroomen en plassen in boschachtige streken.

JAC. P. TH.

Raphidia xanthostigma. Van den heer Ferd. Wegkamp te Naarden, ontving ik verleden jaar zomer een exemplaar van de kameelhalsvlieg. Bij een autorit door Brabant, had het diertje zich in het bosch bij Deurne aan een mantel vastgehecht (gehaakt) en was aldus naar het Noorden meegereden.

Waar de kameelhalsvlieg in Nederland, volgens Oudemans, slechts vertegenwoordigd wordt door 2 genera met een gering aantal soorten en relatief zeldzaam is, voeg ik een afbeelding van het gevangen ♀ van *Raphidia xanthostigma* hierbij. Deze vorm is, hoewel niet veelvuldig toch de meest voorkomende soort, de overige kameelhalsvliegen vallen onder de rubriek z.z.

Fig. 1, geeft het dier te zien met uitgespreide vleugels (spanwijdte bijna 2cm). Opvallend zijn: